

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 229/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. M., P., zastúpeného advokátom JUDr. A. N., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2007 sp. zn. 10 Co 38/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2008 doručená sťažnosť JUDr. J. M. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) z 23. októbra 2007 sp. zn. 10 Co 38/2006.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v postavení navrhovateľa (žalujúcej strany) proti odporkyni M. Š. v rámci občianskoprávneho súdneho konania vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C/103/02 domáhal zaplatenia odmeny za právne zastúpenie v sume 2 580 Sk. a prísl. V tomto konaní bol sťažovateľ úspešný a okresný súd rozhodol v jeho prospech rozsudkom z 12. októbra 2005, pričom zaviazal odporkyňu zaplatiť sťažovateľovi istinu v sume 2 500 Sk a trovy konania v sume 200 Sk. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podala odporkyňa odvolanie a domáhala sa, aby krajský súd ako súd odvolací napadnuté rozhodnutie zrušil. Krajský súd rozsudkom č. k. 10 Co/38/2006-151 z 23. októbra 2007 napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že *„súd rozhoduje na základe skutkového stavu veci, ktorý vyplynul z vykonaných dôkazov, ako aj z tých skutočností, ktoré akceptoval z prednesov účastníkov“*. Z rozsudku krajského súdu okrem iného vyplynulo, že:

- odporkyňa 5. apríla 2004 navrhla započítanie pohľadávky vedenej navrhovateľom proti nej,
- sťažovateľ nepreviedol odporkyni vymoženú sumu 4 702 113 Sk, čo je predmetom konania sp. zn. 17 C 263/01 na okresnom súde,
- odporkyňa jednostranným prejavom vôle započítala pohľadávku sťažovateľa za nezaplatenú vymoženú sumu,
- sťažovateľ nepreukázal návratnosť namietaných neuhradených prostriedkov odporkyni.

Sťažovateľ po zistení ďalších právne relevantných skutočností podal proti tomuto rozsudku krajského súdu, ktorý sa stal právoplatný 20. decembra 2007, v zákonnej lehote dovolanie, pričom jeho prípustnosť videl v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) OSP.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti s odvolaním sa na viaceré rozhodnutia krajského súdu (napr. rozsudok z 25. mája 2007 sp. zn. 4 Co 233/2006, rozsudok z 24. novembra 2005 sp. zn. 3 Co 96/05, rozsudok z 12. decembra 2006 č. k. 6 Co 124/2006-94 a ďalšie) poukazuje na to, že „senáty Krajského súdu v Prešove ako odvolacie súdy medzi tými istými účastníkmi na základe obdobných skutkových zistení dospeli k odlišnému skutkovému a právnomu záveru, ako dospel odvolací súd v konaní 10Co/38/2006“. Z uvedenej formulácie pritom nie je úplne zrejmé, v čom vidí sťažovateľ namietané porušenie ustanovení ústavy, ktoré bližšie konkretizoval s poukázaním na tieto skutočnosti:

„K porušeniu uvedených práv prišlo tým, že v porovnaní s rozsudkami všeobecných súdov (tak ako ich vyššie uviedol) v obdobných veciach bola v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. októbra 2007 sp. zn. 10 Co 38/2006 odlišne právne posúdená otázka započítania vzájomných pohľadávok a prenesenie dôkazného bremena z pohľadu ústavných princípov.

Odvolací súd, aj keď sa oboznámil s rozsudkami odvolacích súdov, ktoré v podobných skutkovo a právne porovnateľných veciach rozhodli tak, že žalobe sťažovateľa vyhovel, nepredvídateľne vo veci rozhodol inak, ako rozhodli iné senáty odvolacieho súdu.

Aj v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nemožno považovať za dostatočné po skutkovej i právnej stránke.“

Z obsahu sťažnosti taktiež vyplynulo, že proti sťažovateľovi ako obvinenému sa v súčasnosti vedie trestné konanie pod sp. zn. 1 T 60/06 pre pokračujúci trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1 a 4 písm. a) a ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktoré nie je právoplatne skončené. Sťažovateľ pritom poukazuje na skutočnosť, že <Odvolací súd svojím rozhodnutím a postupom zasiahol do sťažovateľovho základného práva na prezumpciu neviny, keď vo svojom rozhodnutí konštatuje, že „navrhovateľ nepreukázal, že odporkyni uhradil sumu 4. 702.163, 90 Sk> V nadväznosti na uvedené sťažovateľ konštatuje, že „odvolací súd v podstate nepriamo (inými slovami) uznal sťažovateľa za vinného z trestného činu sprenevery“.

Na základe uvedeného v petite svojej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo JUDr. J. M. podľa čl.46 ods.1, čl.50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods.1,2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. októbra 2007 č. k. 10 Co 38/2006-151 porušené.

Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.októbra 2007 č. k. 10 Co 38/2006-151 a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný zaplatiť náhradu trov konania JUDr. J. M. v celkovej sume 6.732,-Sk na účet jeho právneho zástupcu JUDr. A. N., P., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu .“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku

svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné sudy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia krajského súdu z hľadiska rešpektovania požiadavky nezávislosti a nestrannosti výkonu súdnej moci, pričom po zohľadnení skutkových okolností napadnutého konania sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy najmä v tom, že rozhodnutie konajúceho súdu vychádza po právnej stránke z nesprávneho posúdenia veci a podľa neho: „K porušeniu uvedených práv prišlo tým, že v porovnaní s rozsudkami všeobecných súdov (tak ako ich vyššie uviedol) v obdobných veciach bola v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. októbra 2007 zn. 10 Co 38/2006 odlišne právne

posúdená otázka započítania vzájomných pohľadávok a prenesenie dôkazného bremena z pohľadu ústavných princípov.“

Námietka, ktorú sťažovateľ uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu, je zároveň aj dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) OSP. Ak sa za tejto situácie domáhal svojho práva jednak na dovolacom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

Na základe toho bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2008